

A Főigazgató beszámolója a 2002. évről

Bevezetés

2002-ben az ARTISJUS, a zenei és irodalmi művek tekintetében a nemzeti kulturális örökségminisztere által nyilvántartásba vett közös jogkezelő egyesület növekvő taglétszámmal, növekvő számú kölcsönös képviseleti szerződések alapján és lényegében változatlan jogi feltételek között eredményesen látta el feladatát. Ez a feladat a zenei és irodalmi művek tömeges és párhuzamos felhasználásainak közös engedélyezése, a szerződések vagy a jogszabály alapján járó jogdíjak beszedése és a jogdíjaknak a közzétett felosztási szabályzat alapján, a bel- és külföldiek számára való felosztásra. Az egyesület emellett szerzői érdekképviseleti tevékenységet és bizonyos közfeladatokat is ellát, továbbá alapítványokon keresztül támogatja a kortárs zenei és irodalmi alkotóművészetet. Megbízás és jogszabály alapján az ARTISJUS továbbra is beszedte bizonyos szomszédos jogi jogosultak jogdíjait is (a felosztást az illető szomszédos jogi szervezetek maguk végzik el).

Kapcsolat a művek felhasználóival - eredményeink

A zenei és irodalmi művek felhasználásáért 2002-ben összességében az előző évnél 27%-kal több jogdíjat szedett be az ARTISJUS (a külföldről érkező jogdíjak változatlan szintje mellett). Mindez az évi inflációval és átlagosan 7%-os díjmérték-emeléssel állítható szembe. Azt is figyelembe kell venni, hogy a bevételen belül a más közös jogkezelőknek beszedett összeg 43%-kal emelkedett. A működés költségei az összes bevételekhez viszonyítottn továbbra is 18% alatt maradtak.

Az átlagosan 16%-kal növekedő belföldi nyilvános előadási jogdíjak legjobban fejlődő része az üzletek, bevásárlóközpontok zenefelhasználásából eredő bevétel volt (+27%).

Jóllehet a vendéglátóipar bővült, ott a zenefelhasználás is emelkedett (mintegy 10%-kal több üzlet használt zenét, mint az előző évben!), a fizetett összes jogdíj összege a gépzeneénél csak 14%-kal, az élőzeneénél 5%-kal nőtt. Az élőzene aránya a gépzenehez képest négy éve a legalacsonyabb. (Megjegyzendő, hogy az élőzene miatt a vendéglős számára előálló többlet- költségeknek a jogdíjkülönbség csak legfeljebb 2%-át teszi ki.)

A vendéglátásban a jogkövetés nem javul, az első (és gyakran a második) fizetési értesítő nyomán a szerzőknek járó jogdíjnak csak mintegy 78%-át fizetik be. A sok ezer fizetési meghagyás lépcsőjén át évente körülbelül 900 ügy jut el a polgári peres szakaszba. Ezeket a pereket az ARTISJUS többnyire megnyeri, így az ügyfélnek és a hatóságnak feleslegesen keletkeznek költségei. A peres eljárások időtartama szerencsére több vidéki bíróságon lerövidült. A Legfelsőbb Bíróság egyik ítélete leszögezte, hogy a jogdíjközlemények nem minősíthetők "tiszteletlennek, túlzottnak", ha azokat a hatóság (miniszter) hagyta jóvá. Ugyanakkor kedvezőtlen, és nyilvánvalóan téves értelmezések is napvilágot láttak. Egyes bíróságok úgy értelmezik a közös jogkezelésre vonatkozó törvényi rendelkezéseket, hogy az ARTISJUS igényei csak a díj követelésére terjednek ki akkor is, ha kizárólagos vagyoni jog gyakorlásáról van szó.

A rádió- és televízió jogdíjak az inflációval arányosan nőttek. A Magyar Televízió továbbra is jelentős jogdíjadósság állományt görget maga előtt.

Az ARTISJUS-nak 199 rádióval, televízióval volt szerződése. A televíziózásban a "reklámtorta" 95%-án osztozott a két kereskedelmi televízió, a többieknek csak 5% jutott. Ezt némiképp tükrözik a jogdíjbevételek is.

A "kábeltelevíziózás" körében a díjmérték az inflációnál alacsonyabban, csak 6,3%-kal emelkedett 2002-ben. Bár több mint 490 kábeltelevízió hálózattal volt szerződésünk, a jogdíjak legnagyobb részét a mintegy másfélmillió csatlakozott háztartás többségét kiszolgáló három nagy szervezettől (és a magyar közszolgálati csatornák miatt a Műsorszolgáltatási Alaptól) szedtük be.

A nyilvánossághoz közvetítés "sugárzás" melletti más módjait (internet, telefon csengőhang "letöltés" stb.) az állandó műszaki és üzleti módszerbeli fejlődés jellemzi. Ezt a mozgékonyt nehéz a jogdíjkezelések állandóságával követni. Az ilyen jogdíjak közül csak a csengőhang felhasználás fejében járó jogdíj hozott jelentős emelkedést 2002-ben (mintegy százmillió forintot). Az internetből a külföldi közös jogkezelők többsége is kiábrándult, nyereséget hozó internetes üzleti modell nélkül nem lesz értékelhető a jogdíjbevételek sem. Ez pedig a közvetített tartalom jogi és műszaki védhetőségétől függ. Egyelőre az ARTISJUS-tól is hiába mennek ki a nagytömegű zenei letöltést kínáló oldalakra a felszólítások, a zenei tartalmakat azonnal átköltöztetik egy másik tárhelyre. Hiányoznak a hatékony keresőprogramok is és nincs még bírói állásfoglalás, döntés az ún. linkekért való felelősségről sem.

A hangfelvétel-jogdíjak 2002-ben tükrözték a lemezipar - főleg az internetes és egyéb "kalóz" másolásoknak tulajdonított - krízisét: 16%-kal csökkentek. A jogdíjcsökkenést nemcsak a "kalózkodás" okozza. A jogdíjkiesés a MAHASZ által becsült kalózkodási arány (18%) duplája. Ilyen ok lehet a sokszorosítóknál (a megrendelővel esetenként összejátszva) a "túlgyártás" és a művek jogi védettségét illető hamis adatközlés. Egyes független kiadók igen alacsony, a piaci realitást meg sem közelítő példányszámra kérnek zenei jogosítást, engedélyt az ARTISJUS-tól!

Érdekes, hogy az értékesített hanglemezek és kazetták 52 illetve 54%-a magyar produkció (ez az arány 1995-ben csak 34,6, majd 2000-ben 45% volt). A legújabb arányok nemzetközi összehasonlításban is kedvezőek a magyar kiadók számára.

Új jogosított zenehordozóként növekvő számban megjelentek a CD-ROM- és DVD- kiadványok is.

Az ARTISJUS és így az e körben képviselt valamennyi jogosult számára a 2002. év legnagyobb sikere az írható CD-lemezekre a jogszerűséget (az ún. üreskazetta-jogdíj megfizetését) igazoló hologramos védjegy címkék bevezetése volt. Az üreskazetta-jogdíj összbevétele ennek nyomán megkétszereződött. 2002-ben az előző évben bejelentett 5 millió darabbal szemben 24 millió darab írható CD behozatalát jelentették be. Nyilvánvaló, hogy 2001-ben és korábban csak a behozott írható CD-k kisebb része után fizették meg a jogdíjat, ezzel nemcsak a szerzőknek, előadóművészeknek és a hangfelvétel-előállítóknak okozva kárt, hanem jelentősen torzítva az importőrök közötti piaci esélyegyenlőséget is.

A zene felhasználóinak a jogdíjak megfizetése mellett fontos kötelezettsége a felhasznált zenei és irodalmi művekre vonatkozó adatok közzétevése is. Az adatközlés a beszedett jogdíjak igazságos felosztásának a feltétele. Az ARTISJUS igyekszik ezt az adatközlést jó együttműködéssel, tájékoztatással, közös számítástechnikai fejlesztéssel elősegíteni. Ebben a 2002-ben az volt a legnagyobb előrelépés, hogy a nagyobb, rendszeresen működő hangfelvétel előállítók (ún. BIEM-IFPI

sz szerződés alapján elszámoló cégek) megkezdték a forgalmi adatok elektronikus módon való közlését az ARTISJUS számára.

Az egyéb zenehasználati területek jellemzésére szolgáljon az alábbi néhány adat: a nyilvános előadások és a sugárzás körében 53.000 mű előfordulásáról összesen mintegy egymillió forgalmi adatot kaptunk és rögzítettünk. A filmek zenei jogdíjainak felosztásában 17900, főleg televíziós film egyenként tucatnyi zeneművére osztottunk fel jogdíjakat (zeneművenként 2-8 bel- és külföldi jogosultnak).

A 2003. évre a felhasználók érdekképviselőinek meghallgatása után megállapított és a miniszter által jóváhagyott díjszabásainkat továbbra is a differenciáltság és az infláción nem túlmenő díjemelés jellemzi. A jogdíjak mértékét, tételeit 2002-höz képest átlagosan a nyilvános előadások és a kábeltelevíziózás körében 6-7%-kal, a hangfelvétel jogdíjaknál 4,5%-kal növeljük. Nem vezettünk be jelentősebb felhasználási módbeli vagy szerkezeti változtatásokat. Az internetes felhasználásoknál - az "ingyenes" szolgáltatásokra tekintettel - jogdíjminimumokat írtunk elő, valamint a felhasználás típusok és a felhasználók pontosabb meghatározásait adjuk. Díjszabásunk szóhasználatát összhangba hoztuk az "elektronikus kereskedelmi törvény" terminológiájával. A magánmásolási díjak körében az írható CD-k után fizetendő jogdíj 11%-kal nőtt, míg a DVD és a memóriakártyák utáni jogdíjak csökkentek.

Jogosulti kapcsolatok

Az ARTISJUS egyesület tagsága a beszámoló összeállításakor 953 fő volt, közülük 658 könnyűzeneszerző és szövegíró, 178 komolyzeneszerző, 100 író illetve szerzők jogutódai, továbbá 17 zeneműkiadó volt. A taglétszám éves növekedése - figyelembe véve a sajnálatos halálesetek miatti tagságmegszűnések ellenére is - 20 % volt.

Az ARTISJUS 2002 végén már 83 külföldi közös jogkezelő szervezettel állt kölcsönös vagy egyoldalú képviseleti szerződéses kapcsolatban. Így a teljes zenei világregpertoár ARTISJUS általi magyarországi képviseletének két alapja - a kiterjesztett közös jogkezelésről szóló szerzői jogi törvényi előírás és a magánjogi szerződések - gyakorlatilag teljes átfedésben vannak.

A bel- és külföldi jogosultak részére a 2002. évben beszedett jogdíjak 2003-ban történő felosztásánál az egyes jogosultakra jutó felosztási összegek természetesen most is függenek az illető felosztási alapon összegyűlt összegtől, a zenefelhasználás - fajtában előfordult művek számától és az előfordulási gyakoriságtól. Érezhető például a televízió jogdíjaknál a komoly, hagyományos művekkel szemben az ún. "használati", háttér- és szignálzene előretörése és általában pedig a külföldi repertoár nagy súlya. Jellemző, hogy a nyilvános előadási jogdíj részesedése az összes ARTISJUS bevételben egy év alatt 43%-ról 40%-ra csökkent, míg az elektronikus média jogdíjaié 30%-ról 40%-ra nőtt. A nyilvános előadásokban arányában több - 65% - magyar mű hangzik el, mint a rádió- és televízió sugárzásokban (az összes rádiónál 22%, de ebből a Magyar Rádiónál 54%). Összehasonlításként: Németországban a német művek aránya a rádiózásban 28,5%.

A magyar zeneműkiadókkal egyre erősödnek kapcsolataink. 2002-ben az ARTISJUS összesen mintegy 50 magyar zeneműkiadóval állt együttműködésben. Az öt nagy nemzetközi kiadó magyarországi vállalkozásai (a "major" kiadók, s ezek közül is különösen az EMI és az Universal) a háttéradatbázisunkba többszáz ezer - alkiadóként képviselt - mű adatait küldte át elektronikusan. Az

adatok aktualizálása, kiegészítése folyamatban van. A már előfordult, felhasznált művek hiányzó adatainak azonosításában folyamatos, jól szervezett együttműködés van, főleg a "major"-ok magyar képviselőivel.

A jogosultakkal való kapcsolattartás, a széleskörű tájékoztatás jól bevált eszközeit 2002-ben is használtuk. Évkönyvünk több mint 2000 példányban jelent meg, így az nemcsak a tagjainkhoz jutott el. Folytattuk "Hírlevél" sorozatunkat, és tovább működtettük egyéb információs rendszereinket is (számítógép terminálról adat lekérdezés, általános információs e-mail cím és ARTISJUS honlap). Foglalkozás egészségügyi szolgálatunk a munkavállalók mellett a tagok -és most már: közvetlen hozzátartozóik - rendelkezésére áll a TB egészségügyi ellátás körébe tartozó, tehát biztosítottaknak egyébként is ingyenes belgyógyászati, fogászati és szemészeti szakrendelésekkel. Az ARTISJUS tagok évek óta tagjai lehetnek az ARTISJUS Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztárnak is. A kulturális, szociális akciókról Évkönyvünk külön fejezete részletesen is beszámol.

A szerzők számára emellett egy új, korszerű - talán korszakalkotó - szolgáltatásba is kezdtünk. Az ARTISJUS honlap funkcióit akként bővítettük, hogy az ingyenes tárhelyet kínál a szerzők számára saját műveik lehívásra hozzáférhetővé tételére. A szerzői honlapokra vonatkozó szerződéseink lehetővé teszik, hogy a szerzők saját műveiket ellenőrzött feltételek mellett vagy saját maguk igényelte domain-név alatt, vagy - az egyesületi tagok - az ARTISJUS által rendelkezésre bocsátott ingyenes tárhelyen elérhetővé tegyék természetesen jogdíjfizetés nélkül.

A többi magyar közös jogkezelő szervezettel - a filmjogok, a képzőművészeti alkotásokra vonatkozó jogok, az előadóművészi jogok, a hangfelvétel előállítói jogok és a reprográfiai jogok kezelőivel - 2002-ben is kiváló kapcsolatokat tartottunk fenn 2002-ben e körhöz újabb társ csatlakozott: a reprográfiai jogdíjakat beszedő Magyar Reprográfiai Szövetség (MRSZ) kiegészült a HUNGART és az ARTISJUS mellett a harmadik, e jogdíjakat felosztó szervezettel, az írók és kiadók újonnan bejegyzett egyesületével a MASZRE-val. Az ARTISJUS egyrészt jogdíjakat szed be más közös jogkezelőknek is: 2002-ben mintegy 1.247.000.000 Ft-ot utaltunk át a bel- és külföldieknek történő felosztásra (ennek körülbelül a fele az előadóművészek egyesületének járt). Ez az összeg 43%-kal haladta meg az előző évit. Másrészt első ízben 2002-ben, az ARTISJUS számára, vagyis az ARTISJUS által képviselt jogosultak részére is beszedett más szervezet jogdíjakat, nevezetesen az MR a zenei reprográfiai díjakat. E díjak felosztása 2003-ban lesz esedékes.

Nemzetközi kapcsolatok

A nem kormányközi nemzetközi szervezetek szintjén a külföldiekkel való együttműködésünk legfontosabb színtere a CISAC (a Szerzők és Zeneszerzők Társaságainak Nemzetközi Konföderációja) és a BIEM (a Rögzítési és Többszörözési Mechanikai Jogokat Kezelő Szervezetek Nemzetközi Irodája). Tagjai vagyunk az Audiovizuális Szerzők Nemzetközi Szövetségének (AIDAA) is és megfigyelőként részt veszünk a Többszörözési Jogokat Kezelő Szervezetek Nemzetközi Föderációja (IFFRO) szerzői jogi munkájában.

2002-ben a CISAC és a BIEM is Kongresszust illetve Közgyűlést tartott. Az itt kialakult iránymutatások alapján nemzetközi szervezeteink vezető testületei (bennük az ARTISJUS képviselőivel) az év során tartott, több ülésükön igyekeztek választ találni a sokszoros kihívásokra: a zene felhasználóinak további koncentrációjára, a versenyjogi szemlélet erősödésére a szerzői jog és a közös jogkezelés hátrányára (ami nyilvánvalóan a szerzői jognak nemzetközi kereskedelmi szerződések tárgyává

válásának következménye) és végül a műszaki fejlődés káros hatásaira (a művek ellenőrizetlen-ellenőrizhetetlen elektronikus felhasználásaira). A CISAC kettős válasza 2002-ben egyrészt a szervezet reformjának előkészítése, másrészt az elektronikus adatcsere, a szabványosítás, a decentralizált hálózati együttműködés, a "virtuális közös adatbázis" tovább építése. Az első témában azt látjuk eldöntendőnek, hogy a CISAC váljon-e és milyen mértékben a felhasználó partnereihez hasonló "multinacionális vállalkozássá" illetve, hogy mennyire tud - bár hatékonyságát például eddigi ajánlásai, belső szabályai kötelezővé erősítésével mégis növelve - olyan szerzői jogi "konföderáció" maradni, amelyben a kis forgalommal dolgozó közös jogkezelő társaságoknak is önállósága, szerepe lehet. A CISAC-nak ma már több mint 200 tagja van, amelyek igen különböző jogi és gazdasági környezetben, fejlettségi szinten működnek. A virtuális adatbázis, szabványosítás stb. témakörében versenyt futunk az idővel (továbbá más, egyelőre kiforratlan ún. "digitális jogkezelési" elképzelésekkel). Itt a nemzetközi repertoár hasznosításában elsősorban érdekelt nagy zenei közös jogkezelő társaságoknak kell pénzügyi és emberi erőforrásokkal a fejlesztést meggyorsítani.

A zenei hangfelvétel-kiadás, internetes felhasználás tárgyában a partnereinkkel való együttműködésben ellentétes tendenciák láthatók: a BIEM és a hangfelvétel előállítók (kiadók nemzetközi szövetségük az IFPI) együtt fejlesztik, alakítják a felhasználás ellenőrzését lehetővé tevő és az adatközlésre szolgáló szabványokat, együtt tesznek intézkedéseket a kalózkodás ellen. Másrészt a hagyományos hangfelvétel kiadás nemzetközi keretszerződése 2002-ben sem jött létre, sőt az egyik multinacionális hangfelvétel kiadó 2002-ben versenyjogi eljárást is kezdeményezett a BIEM ellen az Európai Unió Bizottságánál a "magas" jogdíj miatt.

A CISAC-on, BIEM-en belüli kapcsolatokban ugyancsak fontos az irányítási szint alatti, technikai együttműködésben való részvétel. Az ARTISJUS szakemberei aktív szereplői voltak a "felosztási", "rádiós-televíziós" és "FASTRACK" technikai illetve információs bizottsági üléseknek. A kétoldalú műszaki kapcsolatok is fejlődtek: 2002-ben már 20 külföldi jogkezelő társasággal voltunk modern "FTP szerveresre épülő", adatfájl csere kapcsolatban.

A regionális együttműködésben érezhető, hogy közeledik a nyolc kelet-közép-európai ország Európai Unió csatlakozásának ideje. Ez az egész kontinens közös jogkezelői számára szükségessé teszi a regionális együttműködés CISAC-on belüli és kívüli szervezeti kereteinek újragondolását.

Az ARTISJUS 2002-ben is részt vett a CISAC Európai Bizottságának ülésén (Moszkvában), és megfigyelőként (első ízben) megjelent a nyugat-európai zenei közös jogkezelő társaságok uniós "lobbiszervezete", a GESAC közgyűlésén is. Az ARTISJUS vezetői a CISAC Adminisztratív Tanácsa és a Végrehajtó Iroda tagjaként aktívan közreműködtek annak a CISAC döntésnek a meghozatalában, hogy a kelet-európai régió három évre mintegy 1 millió eurós pénzügyi keretet kapjon oktatásra, törvényelőkészítő, információs, kalózellenes akciókra, számítógépi programokra és egy külön kelet-európai CISAC képviseleti iroda felállítására.

Az ARTISJUS egyre inkább ösztönzi a közép-kelet-európai térségen belül az érdekegyeztetést és tudáscserét is. 2002-ben üléseket tartott a GESAC közép-kelet-európai megfelelője, a CESAC (ARTISJUS, OSA, SOZA) (Pozsonyban) ahol a munkába bekapcsolódtak a horvát és lengyel közös jogkezelők is. Budapesten szubregionális értekezletet tartottunk a szomszédos országok (valamint Csehország és Lengyelország) közös jogkezelőivel a hangfelvételek hologramos azonosításáról. A többi magyar közös jogkezelő szervezet szakembereivel együtt köszönettel fogadtuk a német BILDKUNST igazgatója, G. Pfenning budapesti előadását, tanácsait. Budapesten konzultáltunk az

osztrák AKM vezető jogtanácsosával a műholdas közvetítések szerzői jogáról. Háromnapos szakmai továbbképzésre fogadtuk az ukrán UACRR közös jogkezelő szervezet delegációját, akiknek útját a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) finanszírozta.

Közhasznú tevékenység és tudományos kapcsolatok

Az ARTISJUS kiterjedt tájékoztató, jogszabály előkészítést kezdeményező és véleményező nyilvántartó, valamint adatszolgáltató tevékenységéről külön fejezetben szólnunk.

A magyar és a nemzetközi közös jogkezelés hatékonyságát szolgálja az ARTISJUS jogászainak szerzői jogi oktató, szakmai előadó és szakirodalmi tevékenysége is. Ebből kivette részét az Egyesület összes jogásza, beleértve a főigazgatót is. Az Egyesület jogi igazgatója az ELTE ÁJK docense, rendes oktatója; ketten pedig egyetemi fakultatív órákat vezetnek. Az év során mintegy 15 szakmai előadást tartottunk, 12 szakkikket illetve cikksorozatot (egyét német nyelven) jelentettünk meg, egy magyar szerzői jogi szakkönyvet és egy német ilyen szakkönyv magyar joggal foglalkozó részét írtuk meg és publikáltuk. Részt vettünk 2002-ben horvát, osztrák és német tudományos egyesületek ülésein is, többnyire előadásokkal. F fiatal munkatársaink holland és angol egyetemi és más szerzői jogi tanfolyamok hallgatói voltak.

A CISAC Jogi és Jogalkotási Bizottsága, amelynek az ARTISJUS-ból egy tiszteletbeli és - 2002-től - egy rendes tagja van, szintén fontos színtere volt szerzői jogi tudományos tevékenységünknek. Itthon a Magyar Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Egyesület Szerzői Jogi Szakosztálya ugyanilyen hasznos fórum volt.

A döntéshozatal és a munka megszervezése

Az ARTISJUS szerzőkből és zeneműkiadókból álló vezetői testületei az Alapszabály által megszabott rendben az év folyamán összesen tízszer ülésztettek és 33 határozatot hoztak. Ezek tárgyköre: az üzleti és pénzügyi beszámolók elfogadása, az üzleti tervek megállapítása; a Szervezeti és Működési Szabályzat módosítása; a Díjszabás és egyéb Általános Szerződési Feltételek megállapítása; tagfelvételek; a számítástechnikai rendszer megújítása; a Felosztási Szabályzat módosításai; a szerzőkből álló döntéshozó és döntés előkészítő bizottságok tagjainak megválasztása.

Az új jogdíjnemekhez, elszámolási módokhoz, a műfelhasználási és adatközlési gyakorlathoz igazodás megköveteli a Felosztási Szabályzat állandó karbantartását. A 2002-es év fontosabb ilyen szabályváltozásai a következőket érintették:

- a hangfelvétel "központi engedélyezés" jogdíjai,
- a telefon-jelzőhang (csengőhang) jogdíjai,
- a vendéglátóipari nyilvános előadás,
- a szignál-, háttér-, reklám- és a szünetközi zene,
- a reklamációs és adatbejelentési határidők,
- az első ízben bemutatott zeneművek előadása,
- eredetileg szöveges zeneművek szöveg nélküli felhasználása.

A munkaszervezet számára az év során a legnagyobb rendkívüli feladatot a számítástechnikai teljes rendszer megújítására vonatkozó döntés végrehajtása jelentette. A 6-8 éves hardver- és szoftvereszközök, valamint a 10 éves hálózat megújítása, illetve kicserélése gyakorlatilag 2003-ban zajlik le, de a 2002-es előkészítés is szerteágazó volt: pénzügyi tervezés, jogi előkészítések (vállalkozási/felhasználási és minőségbiztosítási szerződések kötése), a jelenlegi munkafolyamatok kritikus felmérése, a kívánt funkciók meghatározása, a meglévő adatállomány új környezetbe helyezésének előkészítése, adatbeviteli szabályzat készítése stb. Mindez a munka - részben a vállalkozó Hewlett Packard cég munkatársaival együttes munkabizottságokban - a rendes napi munka mellett mintegy 20%-os többletterhelést jelentett. A minőségbiztosító ellenőr a Deloitte and Touche vállalat.

2002-ben folytattuk a munkaszervezet és a működés rendjének korszerűsítését. A számítástechnikai osztályunkból Informatikai Főosztály lett, elkülönítettük a fejlesztési és az üzemeltetési osztályokat. A Dokumentációs Osztályon belül Tagsági és Tájékoztatási Csoportot hoztunk létre, egy jövőbeli Belföldi Jogosultak Kapcsolatok Osztálya magjaként. A Felosztási Főosztály élére új főosztályvezető lépett. Fenntartottuk a jól bevált vezetői irányítási és ellenőrzési formákat, a heti - kéthetenkénti főosztályvezetői értekezleteket, az éves munkaterületenkénti és összefoglaló munkaértekezleteket. Ezek mellett igen hatásosan működött a 2001. végén létrehozott ún. Informatikai Bizottság, amely a kéthetenkénti rendszeres üléseivel a középszintű vezetők és szakértők egyeztető fóruma a vezetői döntések végrehajtásában.

Az adatok és a jogdíjforgalom az elmúlt évben megtöbbszörözödtek. A feladatokat változatlan létszámú (körülbelül 150 fő a vidéki kirendeltségekkel együtt) alkalmazottakkal csakis a műszaki és szakmai színvonal emelésével tudjuk teljesíteni. Rendszeressé váltak jogi és számítástechnikai belső tanfolyamaink. Az utóbbi körben a számunkra kifejlesztett, a használatba vett új programokat tanulják meg a munkatársak és emellett általános szoftver eszközöket is megismernek (pl.: Excel). A munkavégzés és a belső iratforgalom gyakorlatilag teljes informatikai támogatást kap, 2002-ben befejeződött a körülbelül 150 terminál modern személyi számítógépekre cserélése is.

Összegzés és kitekintés

A 2002-es tervek közül megvalósult a jogdíjbevételek növelése, új jogdíjforrásként a telefonos csengőhangok jogosítása, a számítástechnikai rendszerünk megújításának elkezdése, a felhasználókkal való elektronikus kapcsolattartás új területekre kiterjesztése (hangfelvétel forgalmi adatok). Kiemelkedő sikert hozott az írható CD lemezekre a hologramos védjegy bevezetése, hiszen ennek köszönhető az "üres kazetta jogdíj" megkészszerződése.

Csekély volt az előrelépés a zene audiovizuális művekkel együttes többszörözésének jogosítása terén, és a vártnál lassabban halad a közös jogkezelők közötti nemzetközi adatszolgáltatást javító ún. FASTTRACK-terv megvalósítása is. 2003-ra kellett halasztanunk azt a kezdeményezést, amely a reprográfiai készülék jogdíjak díjalapjának további eszközökre való kiterjesztését célozza.

Feladataink, céljaink az alapelveket illetően 2003-ra is változatlanok: a jogdíjbevételek - továbbra is méltányos díjszabás alapján - növelése minden jogszerű eszközzel; a jogdíjak felosztási szabályzataink szerinti gyors és pontos felosztása és kifizetése; a működés gazdaságosságának, hatékonyságának fenntartása; a jogosultak számára megújított szolgáltatások bővítése, a szolgáltatás színvonalának

emelése; a kortárs alkotóművészet támogatása; szükség esetén ingyenes közreműködés belföldi egyedi szerződésminták és keretszerződések kidolgozásában a zene és az irodalom területén.

Mindezt egyedi feladatokra lebontva figyelmünket ez évben főleg a következőkre kell irányítanunk:

-Érdekképviseleti tevékenység az európai uniós csatlakozásra hivatkozással bevezetni kívánt, a közös jogkezelés helyzetét rontó jogszabály módosítási tervezetekkel szemben.

-A jogdíj-érvényesítés hatékonyságának növeléséhez a hologramos címke 2004. január 1-i bevezetésének előkészítése (műsoros hanghordozókra).

-A 2004-es (esetleg egyes területeken egyben a 2005-ös) díjszabásaink előkészítése. Ehhez a műszaki, gazdasági, társadalmi változások előre felismerése és jogi tükrözése.

-A CISAC vezető testületei júniusi budapesti üléseinek felhasználása a hatóságokkal való kapcsolataink és a nagyközönség számára nyújtott képünk javításában.

-Törekednünk kell arra, hogy az európai uniós tagság - a CISAC-on és ezen belül az EU-ban való közös jogkezelési működés - ne gyengítse, hanem ellenkezőleg, erősítse hazai pozícióinkat (vö.: központi jogosítások, "Cannes-i Egyezmény" kérdései, szociális-kulturális feladatok, szervezeti és jogosítási versenyhelyzetek, hangfelvétel forgalom ellenőrzésében együttműködés).

-Közép-európai együttműködés konkrét célokkal (pl. magyar jogdíjak beszédese, harmónia és ellenőrzés a hangfelvétel jogosításban, tapasztaltcsere a nemzetközi felhasználói vállalatok ügyeiben).

-Rendszeres általános tájékoztatás megindítása a felhasználó partnerek egy-egy csoportjához.

-Az esedékes ARTISJUS Közgyűlés, amelynek a közös jogkezelés változó szabályaihoz való igazodás is tárgya lesz.

-A teljes számítástechnikai rendszer (hardver, szoftver, vezetékek) teljes megújítása az ún. HP tervünk végrehajtásával. Ehhez kapcsolódóan a munkafolyamatok és a munkaszervezet felülvizsgálata, szükség szerint átalakítása.

-A felhasználóktól és a zeneműkiadóktól elektronikusan érkező adatok körének kiterjesztése.

-Az elektronikus nemzetközi mű- és jogosulti adatcserénk, adatforrásaink kibővítése (pl. FASTRACK rendszer), a bekapcsolódás a nemzetközi elektronikus műazonosító kódrendszerbe (ISWC).

-A Tagsági és Tájékoztatási Csoport tevékenységi köreinek és személyi állományának bővítése. A cél: teljes körű szerzői ügyfélszolgálatként működő osztály létrehozása. Ennek során elsősorban a reklamációk gyors és egy helyen történő intézése jelentene előrelépést. Az ügyfélszolgálat elsősorban a szerzők jobb kiszolgálását célozza.

Dr. Gyertyánfy Péter

főigazgató